

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari

4-maxsus
son (5-jild)

2025

SCIENCEPROBLEMS.UZ

**IJTIMOIIY-GUMANITAR FANLARNING
DOLZARB MUAMMOLARI**

№ 5/4 (5) – 2025

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

TOSHKENT-2025

BOSH MUHARRIR:

Isanova Feruza Tulqinovna

TAHRIR HAY'ATI:

07.00.00- TARIX FANLARI:

Yuldashev Anvar Ergashevich – tarix fanlari doktori, siyosiy fanlar nomzodi, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Mavlanov Uktam Maxmasabirovich – tarix fanlari doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Xazratkulov Abror – tarix fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti.

Tursunov Ravshan Normuratovich – tarix fanlari doktori, O'zbekiston Milliy Universiteti;

Xolikulov Axmadjon Boymahmatovich – tarix fanlari doktori, O'zbekiston Milliy Universiteti;

Gabrielyan Sofya Ivanovna – tarix fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston Milliy Universiteti.

Saidov Sarvar Atabullo o'g'li – katta ilmiy xodim, Imom Termiziy xalqaro ilmiy-tadqiqot markazi, ilmiy tadqiqotlar bo'limi.

08.00.00- IQTISODIYOT FANLARI:

Karlibayeva Raya Xojabayevna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Nasirxodjayeva Dilafruz Sabitxanovna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Ostonokulov Azamat Abdukarimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent moliya instituti;

Arabov Nurali Uralovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

Xudoyqulov Sadirdin Karimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Azizov Sherzod O'ktamovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Bojxona instituti;

Xojayev Azizxon Saidaloxonovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, Farg'ona politexnika instituti

Xolov Aktam Xatamovich – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Shadiyeva Dildora Xamidovna – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent v.b, Toshkent moliya instituti;

Shakarov Qulmat Ashirovich – iqtisodiyot fanlari

nomzodi, dotsent, Toshkent axborot texnologiyalari universiteti

09.00.00- FALSAFA FANLARI:

Hakimov Nazar Hakimovich – falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Yaxshilikov Jo'raboy – falsafa fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

G'aybullayev Otabek Muhammadiyevich – falsafa fanlari doktori, professor, Samarqand davlat chet tillar instituti;

Saidova Kamola Uskanbayevna – falsafa fanlari doktori, "Tashkent International University of Education" xalqaro universiteti;

Hoshimxonov Mo'min – falsafa fanlari doktori, dotsent, Jizzax pedagogika instituti;

O'roqova Oysuluv Jamoliddinovna – falsafa fanlari doktori, dotsent, Andijon davlat tibbiyot instituti, Ijtimoiy-gumanitar fanlar kafedrasini mudiri;

Nosirxodjayeva Gulnora Abdukaxxarovna – falsafa fanlari nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Turdiyev Bexruz Sobirovich – falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, Buxoro davlat universiteti.

10.00.00- FILOLOGIYA FANLARI:

Axmedov Oybek Saporbayevich – filologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Ko'chimov Shuxrat Norqizilovich – filologiya fanlari doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hasanov Shavkat Ahadovich – filologiya fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

Baxronova Dilrabo Keldiyorovna – filologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Mirsanov G'aybullo Qulmurodovich – filologiya fanlari doktori, professor, Samarqand davlat chet tillar instituti;

Salaxutdinova Musharraf Isamutdinovna – filologiya fanlari nomzodi, dotsent, Samarqand davlat universiteti;

Kuchkarov Raxman Urmanovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent v/b, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Yunusov Mansur Abdullayevich – filologiya fanlari nomzodi, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Saidov Ulugbek Aripovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi.

12.00.00- YURIDIK FANLAR:

Axmedshayeva Mavlyuda Axatovna – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Muxitdinova Firyuza Abdurashidovna – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Esanova Zamira Normurotovna – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan yurist, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hamroqulov Bahodir Mamasharifovich – yuridik fanlar doktori, professor v.b., Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti;

Zulfiqorov Sherzod Xurramovich – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Jamoat xavfsizligi universiteti;

Xayitov Xushvaqt Saparbayevich – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Asadov Shavkat G'aybullayevich – yuridik fanlar doktori, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Ergashev Ikrom Abdurasulovich – yuridik fanlari doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Utemuratov Maxmut Ajimuratovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Saydullayev Shaxzod Alixanovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hakimov Komil Baxtiyarovich – yuridik fanlar doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Yusupov Sardorbek Baxodirovich – yuridik fanlar doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Amirov Zafar Aktamovich – yuridik fanlar doktori (PhD), O'zbekiston Respublikasi Sudyalari oliy kengashi huzuridagi Sudyalari oliy maktabi;

Jo'rayev Sherzod Yuldashevich – yuridik fanlar nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Babadjanov Atabek Davronbekovich – yuridik fanlar nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Normatov Bekzod Akrom o'g'li — yuridik fanlar bo'yicha falsafa doktori, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Rahmatov Elyor Jumaboyevich — yuridik fanlar nomzodi, Toshkent davlat yuridik universiteti;

13.00.00- PEDAGOGIKA FANLARI:

Xashimova Dildarxon Urinboyevna – pedagogika fanlari doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Ibragimova Gulnora Xavazmatovna – pedagogika fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Zakirova Feruza Maxmudovna – pedagogika fanlari doktori, Toshkent axborot texnologiyalari universiteti huzuridagi pedagogik kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish tarmoq markazi;

Kayumova Nasiba Ashurovna – pedagogika fanlari doktori, professor, Qarshi davlat universiteti;

Taylanova Shoxida Zayniyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent;

Jumaniyozova Muhayyo Tojiyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Ibraximov Sanjar Urunbayevich – pedagogika fanlari doktori, Iqtisodiyot va pedagogika universiteti;

Javliyeva Shaxnoza Baxodirovna – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), Samarqand davlat universiteti;

Bobomurotova Latofat Elmurodovna — pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), Samarqand davlat universiteti.

19.00.00- PSIXOLOGIYA FANLARI:

Karimova Vasila Mamanosirovna – psixologiya fanlari doktori, professor, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Hayitov Oybek Eshboyevich – Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxassislarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti, psixologiya fanlari doktori, professor

Umarova Navbahor Shokirovna– psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti, Amaliy psixologiyasi kafedrasi mudiri;

Atabayeva Nargis Batirovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Shamshetova Anjim Karamaddinovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Qodirov Obid Safarovich – psixologiya fanlari doktori (PhD), Samarkand viloyat IIB Tibbiyot bo'limi psixologik xizmat boshlig'i.

22.00.00- SOTSILOGIYA FANLARI:

Latipova Nodira Muxtarjanovna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri;

Seitov Azamat Po'latovich – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti;

Sodiqova Shohida Marxaboyevna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston xalqaro islom akademiyasi.

23.00.00- SIYOSIY FANLAR

Nazarov Nasriddin Ataqulovich –siyosiy fanlar doktori, falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent arxitektura qurilish instituti;

Bo'tayev Usmonjon Xayrullayevich –siyosiy fanlar doktori, dotsent, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri.

OAK Ro'yxati

Mazkur jurnal Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2022-yil 30-noyabrdagi 327/5-son qarori bilan tarix, iqtisodiyot, falsafa, filologiya, yuridik va pedagogika fanlari bo'yicha ilmiy darajalar yuzasidan dissertatsiyalar asosiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan.

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro'yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
mas'uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog'och ko'chasi, 70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog'lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).

07.00.00 – TARIX FANLARI

<i>Abduraxmonov Mirsaid Muzaffarovich</i> O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA OMMAVIY AXBOROT VOSITALARINING HUQUQIY ASOSLARI YARATILISHI	10-16
<i>Atamuratova Dilafroz</i> TURKISTON VAQTLI MATBUOTI TARIXI: XIX ASR OXIRI – XX ASR BOSHLARI	17-22
<i>Abdushukurova Iqbol</i> TARIXIY KVESTLARNI TASHKIL QILISH USULLARI	23-27
<i>Redjapov Doniyor</i> JANUBIY OROLBO'YI AHOLISI HARBIY SAN'ATINING TARIXIY ILDIZLARI XUSUSIDA	28-31
<i>Sultanov Samandar</i> QUYI ZARAFSHON VODIYSI GEOGRAFIK XUSUSIYATI: PALEOEKOLOGIYASI JARAYONLARIGA DOIR BA'ZI CHIZGILAR	32-35
<i>Matyakubov G'ayrat</i> XORAZM VOHASIDA IJTIMOIIY-IQTISODIY VA ETNIK-MADANIY MUNOSABATLAR RIVOJLANISHIGA DOIR BA'ZI CHIZGILAR (XIII-XV ASRLAR).....	36-39
<i>Eshkuvatov Muhammad Keldiyor o'g'li</i> MARKAZIY OSIYO BOZORLARI (XIX ASR YEVROPALIK SAYYOHLAR NIGOHIDA)	40-45
<i>G'aniyev Mirjalol</i> QADIMGI TURKLARDA IJTIMOIIY HAYOT	46-51

08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI

<i>Abdullaev Altinbek</i> KORXONALARDA UN MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQRISH LOYIHASI BOSH BYUDJETINING METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH	52-66
<i>Latipov Ashur Ali, Umarova Muzira</i> INVESTITSIYA STRATEGIYASI VA UNING MENEJMENTDAGI O'RNI	67-71
<i>Rustamova Sayyora</i> STRATEGIK BOSHQARUV-RAQOBAT USTUNLIGINING ASOSI	72-77
<i>Буранова Лола, Арипова Азиза</i> РАЗВИТИЕ ИНСТРУМЕНТА ДОСУДЕБНОГО РАЗРЕШЕНИЯ НАЛОГОВЫХ СПОРОВ	78-87
<i>Maxkamov Navruzjon Tuxtamishovich</i> KORXONALAR BOSHQARUVIDA "YASHIL" IQTISODIYOT TAMOIYLLARINI QO'LLASH AHAMIYATI	88-94

09.00.00 – FALSAFA FANLARI

<i>Saidov Hakim G'afurovich</i> TALABALARNI HARBIY VATANPARVARLIK RUHIDA TARBIYALASH – DAVLAT SIYOSATI DARAJASIDA	95-98
<i>Kadirova Ziyoda</i> ILMIY IJODNING IJTIMOIIY, MADANIY VA TARIXIY O'LCAMLARI	99-104

<i>Muzaffarov Navruzxon Baxronovich</i> SHAYX XUDOYDOD VALINING INSON VA OLAM MUNOSABATLARIGA OID QARASHLARINING FALSAFIY TAHLILI	105-108
<i>Raxmatova Mexrinoz Majitovna</i> YOSHLAR MA'NAVIY SALOHİYATINI YUKSALTIRISH BORASIDAGI DAVLAT SIYOSATINING NAZARIY-HUQUQIY VA FALSAFIY ASOSLARI	109-113
<i>Karimova Lola Muzafarovna</i> IJTIMOIY MOBILLIK NAZARIYASIGA YONDASHUVLARNING TARIXIY TAHLILI	114-119
<i>Jumayeva Shahlo Suyunovna</i> JAN POL SARTRNING EKZISTENSIAL FALSAFASIDA ERKINLIK VA YOLG'IZLIK MASALALARINI YORITISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	120-125
<i>Djurayev G'olib</i> JAN POL SARTR VA ALBER KAMYU FALSAFIY QARARSHLARIDA ERKINLIK MASALASI	126-130
<i>Rajabov O'tkirjon</i> KONSENSUS MADANIYATINI SHAKLLANTIRISHDA "TEMUR TUZUKLARI" ASARINING AHAMIYATI	131-134
<i>Bekmuhammadova Sabrina Ismoil qizi</i> GENDER ZO'RAVONLIGIGA QARSHI KURASH CHORALARI	135-139
<i>Xudoykulov Azamat, Beshimova Aziza</i> MA'NAVIY BARKAMOL INSON TUSHUNCHASI VA UNING MOHIYATI	140-144

10.00.00 – FILOLOGIYA FANLARI

<i>Abduganiyeva Djamila Rustamovna</i> MACHINE TRANSLATION POST-EDITING THROUGH A HERMENEUTIC LENS	145-151
<i>Murtazayeva Xadicha</i> INGLIZ VA O'ZBEK TIBBIY TERMINOLOGIYASINING LINGVISTIK XUSUSIYATLARI	152-155
<i>Несунбаева Саодатхан</i> ОСОБЕННОСТИ ПЕРЕДАЧИ АМЕРИКАНСКИХ ДИАЛЕКТИЗМОВ И ПРОСТОРЕЧИЙ В РУССКИХ ПЕРЕВОДАХ "ТОМА СОЙЕРА"	156-160
<i>Axmedjanova Farida, Toirova Shohida</i> XX ASRDA AYOL OBRAZINING SHAKLLANISHI VA TARAQQIYOTI	161-165
<i>O'rinova Shoxsanamxon Nosirjon qizi</i> TAHDID NUTQIY AKTLARI: LINGVOPRAGMATIK TAHLIL VA MENASIV KOMMUNIKATSIYA XUSUSIYATLARI	166-170

12.00.00 – YURIDIK FANLAR

<i>Salaev Nodirbek</i> PENITENSIAR TIZIM VA UNING DAVLAT BOSHQARUVIDAGI O'RNI	171-178
<i>Турсунов Ойбек Батирович</i> МЕЖДУНАРОДНО-ПРАВОВОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ СОТРУДНИЧЕСТВА ГОСУДАРСТВ РЕГИОНА ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ	179-184
<i>Xakimova Inobatxon</i> XOTIN-QIZLAR HUQUQLARINING XALQARO HUQUQ DOIRASIDA SHAKLLANISHI VA RIVOJLANISHI	185-191

<i>Мардонов Амиржон Шерзод угли</i> ПРАВОВЫЕ МЕХАНИЗМЫ УПРАВЛЕНИЯ РИСКАМИ ПРИ ПРИМЕНЕНИИ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В СИСТЕМЕ БАНКОВСКОГО СКОРИНГА	192-202
<i>Jonuzoqova Yulduz Izzatulla qizi</i> AXBOROT TEXNOLOGIYALARI SOHASIDAGI TRANSMILLIY JINOYATLARGA QARSHI KURASHISHDA KONVENSIONAL VA INSTITUTSIONAL MEKANIZMLARNI TAKOMILLASHTIRISH	203-207
<i>Xolmo'minov Shavkat Jumaevich</i> EKOLOGIK XAVFSIZLIKNI HUQUQIY TA'MINLASH SOHASIDAGI MUHIM TASHABBUSLAR VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	208-215
<i>Khudayberganova Nigina To'liqin qizi</i> THE NOTION AND CODIFICATION OF THE LAW ON SPECIAL MISSIONS IN INTERNATIONAL LAW	216-221
<i>Саидов Бобур Бахромжонович</i> МЕЖДУНАРОДНОЕ СОТРУДНИЧЕСТВО В ВОПРОСАХ ИНТЕРНЕТ-ЮРИСДИКЦИИ: ТЕНДЕНЦИИ УНИФИКАЦИИ ПРАВОВЫХ НОРМ И ПЕРСПЕКТИВЫ УЧАСТИЯ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН В ГЛОБАЛЬНЫХ МЕХАНИЗМАХ РЕГУЛИРОВАНИЯ ...	222-229
<i>Normurodova Behro'za Xolmo'minovna</i> RAQAMLI DALILLARNI TO'PLASH VA TAHLIL QILISHDA INTERPOL VA EUROPOL TAJIRIBASI: O'ZBEKISTON UCHUN AMALIY AHAMIYATI	230-236
<i>Qilichova Kamola Luqmonxon qizi</i> DINIY MAZMUNDAGI MATERIALLARNI QONUNGA XILOF RAVISHDA TAYYORLASH, SAQLASH, OLIB KIRISH VA TARQATISH JINOYATLARINING YURIDIK TARKIB BELGILARI	237-248
<i>Shagilov Pulatbek Koptleuovich</i> BEZORILIKNING VIRTUAL YUZI: HUQUQIY BAHOLASH VA JAVOBGARLIK MASALALARI	249-256
13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI	
<i>Imomov Sirojiddin Ilxomovich</i> SPORT FAOLIYATI MUTAXASSISLARINI TAYYORLASHDA KASBIY-PEDAGOGIK TA'MINOTINING AHAMIYATI	257-263
<i>Khayrova Madina Rasimovna</i> NATYURMORT JANRIDA ISHLAGAN RASSOMLAR ASARLARINING REKONSTRUKTIV TAHLILI	264-269
<i>Mirkasimova Zilola Alisherovna</i> MAKTABGACHA YOSHDA NUTQ RIVOJI BOSQICHLARI	270-273
<i>Xudaykulova Shaxlo Mamaniyozovna</i> AXLOQIY RIVOJLANISH VA NEYROPEDAGOGIK USULLARNING O'ZARO TA'SIRI	274-278
<i>Shakirova Dildora Abdumalikovna</i> NODAVLAT OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA TA'LIM SIFATINI XORIJIY VA MILLIY TAJRIBA ASOSIDA BAHOLASH	279-285
<i>Djurayeva Nargis Narkulovna</i> TABIY FANLAR DARSLARINI TASHKIL ETISHDA INTENSIV METODLARNING QO'LLANILISHI	286-290

Baltayeva Ma'mura, Davletova Bikajon

MEDIA LITERACY TEACHING METHODOLOGY 291-294

Received: 05 May 2025
Accepted: 15 May 2025
Published: 30 May 2025

Article / Original Paper

THE EXPERIENCE OF INTERPOL AND EUROPOL IN COLLECTING AND ANALYZING DIGITAL EVIDENCE: PRACTICAL SIGNIFICANCE FOR UZBEKISTAN

Normurodova Behroza Kholmominovna

Tashkent State University of Law,
Department of Cyber Law, Lecturer

Abstract. This article examines the experience of INTERPOL and EUROPOL in collecting and analyzing digital evidence and the practical significance of this experience for Uzbekistan. The global growth of cybercrime and its disregard for national borders further increase the importance of international cooperation. The study explores the protocols, technologies, and legal mechanisms developed by INTERPOL and EUROPOL for collecting, storing, analyzing, and exchanging digital evidence. In addition, the existing legislative framework, institutional structures, and technical capabilities in Uzbekistan were analyzed, and the possibilities of adapting international experience to local conditions were considered. Based on the research results, recommendations were developed to improve the system of collecting and analyzing digital evidence in Uzbekistan. These recommendations serve to increase the effectiveness of combating cybercrime, ensure national security, and expand international cooperation.

Keywords: digital evidence, INTERPOL, EUROPOL, Uzbekistan, cybercrime, international cooperation, national security.

RAQAMLI DALILLARNI TO'PLASH VA TAHLIL QILISHDA INTERPOL VA EUROPOL TAJRIBASI: O'ZBEKISTON UCHUN AMALIY AHAMIYATI

Normurodova Behro'za Xolmo'minovna

Toshkent davlat yuridik universiteti
Kiber huquq kafedrası o'qituvchisi

Annotatsiya. Ushbu maqolada raqamli dalillarni to'plash va tahlil qilishda Interpol va EUROPOL tajribasi hamda ushbu tajribaning O'zbekiston uchun amaliy ahamiyati o'rganilgan. Raqamli jinoyatchilikning global miqyosda o'sishi va milliy chegaralarni tan olmasligi, bu borada xalqaro hamkorlikning muhimligini yanada oshirmoqda. Tadqiqot davomida Interpol va EUROPOL tomonidan ishlab chiqilgan raqamli dalillarni to'plash, saqlash, tahlil qilish va almashish borasidagi protokollar, texnologiyalar va huquqiy mexanizmlar o'rganildi. Shuningdek, O'zbekistonda mavjud qonunchilik bazasi, institutsional tuzilmalar va texnik imkoniyatlar tahlil qilinib, xalqaro tajribani mahalliy sharoitga moslashtirish imkoniyatlari ko'rib chiqildi. Tadqiqot natijalariga ko'ra, O'zbekiston uchun raqamli dalillarni to'plash va tahlil qilish tizimini takomillashtirish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqildi. Bu tavsiyalar O'zbekistonda kiberjinoyatchilikka qarshi kurashish samaradorligini oshirish, milliy xavfsizlikni ta'minlash va xalqaro hamkorlikni kengaytirishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: raqamli dalillar, Interpol, EUROPOL, O'zbekiston, kiberjinoyatchilik, xalqaro hamkorlik, milliy xavfsizlik.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V5SI4Y2025N36>

Kirish

Axborot texnologiyalarining jadal rivojlanishi va raqamlashtirish jarayonlari jamiyat hayotining barcha sohalariga chuqur kirib borishi bilan bir qatorda, kiberjinoyatchilik va raqamli maydonda sodir etiladigan huquqbuzarliklar ham keskin ko'paymoqda. Bugungi kunda

jinoyatchilar an'anaviy jinoyatlarni sodir etishda ham tobora ko'proq raqamli vositalardan foydalanmoqdalar, bu esa jinoyatlarni tekshirish va tergov qilish jarayonini yanada murakkablashtiradi. Raqamli dalillarni to'plash, saqlash, tahlil qilish va almashish borasidagi samarali mexanizmlarni yaratish jinoyatchilarga qarshi kurashda muhim ahamiyatga ega.

Raqamli jinoyatchilik transnatsional xususiyatga ega bo'lib, milliy chegaralarni tan olmaydi. Shu sababli, bu borada xalqaro hamkorlik alohida ahamiyat kasb etadi. Interpol va EUROPOL kabi xalqaro tashkilotlar raqamli dalillarni to'plash va tahlil qilish borasida boy tajribaga ega bo'lib, ular tomonidan ishlab chiqilgan protokollar, metodologiyalar va texnologiyalar butun dunyoda keng qo'llanilmoqda. [1]

O'zbekiston ham so'nggi yillarda kiberjinoyatchilikka qarshi kurashish va raqamli dalillarni to'plash tizimini takomillashtirish bo'yicha muhim qadamlarni qo'ymoqda. Biroq, hali ham bu sohada bir qator muammolar mavjud bo'lib, ularni hal etish uchun xalqaro tajribani o'rganish va mahalliy sharoitlarga moslashtirish zarur.

Ushbu tadqiqotning dolzarbligi O'zbekistonda kiberjinoyatchilikka qarshi kurashish va raqamli dalillarni to'plash tizimini takomillashtirish zarurati bilan belgilanadi. Tadqiqotning maqsadi Interpol va EUROPOL tajribasini o'rganish va ushbu tajribaning O'zbekiston uchun amaliy ahamiyatini aniqlashdan iborat.

Tadqiqot doirasida quyidagi vazifalar belgilandi:

- Interpol va EUROPOL tomonidan raqamli dalillarni to'plash va tahlil qilish borasida ishlab chiqilgan protokollar, texnologiyalar va huquqiy mexanizmlarni o'rganish;
- O'zbekistonda raqamli dalillarni to'plash va tahlil qilish tizimining mavjud holatini tahlil qilish;
- Xalqaro tajribani O'zbekiston sharoitiga moslashtirish imkoniyatlarini aniqlash;
- O'zbekistonda raqamli dalillarni to'plash va tahlil qilish tizimini takomillashtirish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqish.

Tadqiqot natijalariga ko'ra, O'zbekistonda kiberjinoyatchilikka qarshi kurashish samaradorligini oshirish, milliy xavfsizlikni ta'minlash va xalqaro hamkorlikni kengaytirish uchun amaliy tavsiyalar ishlab chiqiladi.

Metodologiya

Ushbu tadqiqot kompleks xarakterga ega bo'lib, unda bir qator ilmiy-tadqiqot metodlaridan foydalanildi. Tadqiqot jarayonida tizimli va qiyosiy tahlil, huquqiy tahlil, statistik tahlil, ekspert baholash kabi metodlardan foydalanildi.

Tizimli tahlil metodi Interpol va EUROPOL tomonidan ishlab chiqilgan raqamli dalillarni to'plash va tahlil qilish tizimini yaxlit ko'rib chiqish uchun qo'llanildi. Bu metod orqali tizimning asosiy elementlari, ular o'rtasidagi aloqalar va tizim faoliyatining asosiy prinsiplari aniqlandi.

Qiyosiy tahlil metodi Interpol va EUROPOL tajribasini O'zbekiston tajribasi bilan solishtirish uchun qo'llanildi. Bu metod orqali xalqaro va milliy tizimlarning o'xshash va farqli jihatlari aniqlandi, shuningdek, xalqaro tajribani O'zbekiston sharoitiga moslashtirish imkoniyatlari ko'rib chiqildi.

Huquqiy tahlil metodi raqamli dalillarni to'plash va tahlil qilish sohasidagi xalqaro va milliy huquqiy normalarni o'rganish uchun qo'llanildi. Bu metod orqali xalqaro standartlar va O'zbekiston qonunchiligi o'rtasidagi nomuvofiqliklar aniqlandi.

Statistik tahlil metodi O'zbekistonda sodir etilgan kiberjinoyatlar dinamikasi, raqamli dalillardan foydalanish samaradorligi va huquqni muhofaza qilish organlarining texnik imkoniyatlari to'g'risidagi ma'lumotlarni qayta ishlash uchun qo'llanildi.

Ekspert baholash metodi O'zbekistonda kiberjinoyatchilikka qarshi kurashish va raqamli dalillarni to'plash sohasidagi mutaxassislarning fikrlarini o'rganish uchun qo'llanildi. Bu metod orqali sohadagi asosiy muammolar va ularni hal etish yo'llari to'g'risida ekspert fikrlari olindi.

Tadqiqot jarayonida ma'lumotlar to'plash maqsadida bir qator manbalardan foydalanildi. Bular quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- Interpol va EUROPOL rasmiy hujjatlari, hisobotlari va metodik tavsiyalari;
- O'zbekiston Respublikasi qonunchiligi;
- O'zbekiston Respublikasi huquqni muhofaza qilish organlarining hisobotlari;
- Xalqaro va milliy ilmiy-tadqiqot ishlari;
- O'zbekistonda kiberjinoyatchilikka qarshi kurashish va raqamli dalillarni to'plash sohasidagi mutaxassislar bilan o'tkazilgan intervyular.

Tadqiqot metodologiyasi mavzuni har tomonlama o'rganish va ishonchli xulosalar chiqarish imkonini beradi.

Natijalar

Interpol va EUROPOL raqamli dalillarni to'plash va tahlil qilish sohasida yetakchi xalqaro tashkilotlar hisoblanadi. Ular tomonidan ishlab chiqilgan protokollar, metodologiyalar va texnologiyalar butun dunyoda keng qo'llanilmoqda.

Interpol 194 ta a'zo davlatni birlashtirgan eng yirik xalqaro politsiya tashkiloti hisoblanadi. [2] Tashkilot doirasida raqamli dalillarni to'plash va tahlil qilish bo'yicha maxsus bo'linma — Kiber jinoyatchilikka qarshi kurashish bo'yicha global kompleks (Global Complex for Innovation — IGCI) faoliyat ko'rsatadi. [3] Singapurda joylashgan bo'lib, u raqamli jinoyatchilikka qarshi kurashish bo'yicha tadqiqotlar o'tkazish, mutaxassislarni o'qitish va a'zo davlatlar o'rtasida hamkorlikni ta'minlash bilan shug'ullanadi.

Interpol quyidagi yo'nalishlarda raqamli dalillarni to'plash va tahlil qilish bo'yicha a'zo davlatlarga yordam ko'rsatadi:

- Raqamli dalillarni to'plash va tahlil qilish bo'yicha xalqaro standartlarni ishlab chiqish;
- Mutaxassislarni o'qitish va malakasini oshirish;
- A'zo davlatlar o'rtasida raqamli dalillar almashishni ta'minlash;
- Yangi texnologiyalarni joriy etish va tajriba almashish;
- Real vaqt rejimida ma'lumot almashish uchun I-24/7 global politsiya aloqa tizimini ta'minlash. [4]

Interpol tomonidan ishlab chiqilgan "Digital Forensics Collection and Analysis" (DFCA) dasturi raqamli dalillarni to'plash va tahlil qilish bo'yicha xalqaro standartlarni belgilaydi.[5] Bu dastur doirasida raqamli dalillarni to'plash, saqlash, tahlil qilish va almashish bo'yicha batafsil ko'rsatmalar ishlab chiqilgan.

EUROPOL Yevropa Ittifoqining huquqni muhofaza qilish agentligi hisoblanadi. Tashkilot doirasida raqamli dalillarni to'plash va tahlil qilish bo'yicha maxsus bo'linma — Kiberjinoyatchilikka qarshi kurashish Yevropa markazi (European Cybercrime Centre — EC3) faoliyat ko'rsatadi. [6] EC3 2013-yilda tashkil etilgan bo'lib, u kiberjinoyatchilikka qarshi

kurashish, raqamli dalillarni to'plash va tahlil qilish bo'yicha a'zo davlatlarga yordam ko'rsatish bilan shug'ullanadi.

EUROPOL quyidagi yo'nalishlarda raqamli dalillarni to'plash va tahlil qilish bo'yicha a'zo davlatlarga yordam ko'rsatadi:

- Raqamli dalillarni to'plash va tahlil qilish bo'yicha metodik tavsiyalar ishlab chiqish;
- A'zo davlatlarning huquqni muhofaza qilish organlari uchun o'quv dasturlarini ishlab chiqish;
- Raqamli dalillarni to'plash va tahlil qilish bo'yicha maxsus dasturiy ta'minot ishlab chiqish;
- A'zo davlatlar o'rtasida raqamli dalillar almashishni ta'minlash;
- Kiberjinoyatchilikka qarshi kurashish bo'yicha xalqaro operatsiyalarni muvofiqlashtirish. [7]

EUROPOL tomonidan ishlab chiqilgan "Digital Forensics Handbook" (DFH) raqamli dalillarni to'plash va tahlil qilish bo'yicha batafsil ko'rsatmalarni o'z ichiga oladi. Bu qo'llanma raqamli dalillarni to'plash, saqlash, tahlil qilish va almashish bo'yicha yagona standartlarni belgilaydi. [8]

Interpol va EUROPOL tajribasining muhim jihati raqamli dalillarni to'plash va tahlil qilish bo'yicha yagona standartlar, protokollar va metodologiyalarni ishlab chiqish hisoblanadi. [9] Bu a'zo davlatlar o'rtasida samarali hamkorlikni ta'minlash, raqamli dalillarni almashish va transnatsional jinoyatlarga qarshi birgalikda kurashish imkonini beradi.

O'zbekistonda raqamli dalillarni to'plash va tahlil qilish tizimi so'nggi yillarda sezilarli darajada rivojlandi. 2020-yilda qabul qilingan "Kiberxavfsizlik to'g'risida"gi qonun va bir qator boshqa huquqiy hujjatlar raqamli dalillarni to'plash va tahlil qilish bo'yicha normativ-huquqiy bazani mustahkamlashga xizmat qildi.

O'zbekiston Respublikasi Ichki ishlar vazirligi tarkibida Kiberjinoyatchilik va axborot xavfsizligiga qarshi kurashish boshqarmasi faoliyat ko'rsatadi. Bu boshqarma kiberjinoyatchilikka qarshi kurashish, raqamli dalillarni to'plash va tahlil qilish bo'yicha asosiy vakolatli organ hisoblanadi.

Bundan tashqari, O'zbekiston Respublikasi Davlat xavfsizlik xizmati, Bosh prokuratura va sud organlarida ham raqamli dalillarni to'plash va tahlil qilish bo'yicha maxsus bo'linmalar tashkil etilgan.

O'zbekistonda raqamli dalillarni to'plash va tahlil qilish tizimining asosiy elementlari quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- Normativ-huquqiy baza (qonunlar, qarorlar, yo'riqnomalar);
- Institutsional tuzilmalar (maxsus bo'linmalar, laboratoriyalar);
- Texnik imkoniyatlar (dasturiy ta'minot, apparatlar);
- Kadrlar salohiyati (mutaxassislar, ekspertlar).

Biroq, O'zbekistonda raqamli dalillarni to'plash va tahlil qilish tizimida bir qator muammolar ham mavjud:

- Normativ-huquqiy bazaning yetarli darajada takomillashmaganligi;
- Texnik imkoniyatlarning cheklanganligi;
- Malakali mutaxassislarning yetishmasligi;
- Xalqaro hamkorlikning yetarli darajada yo'lga qo'yilmaganligi.

Interpol va EUROPOL tajribasini O'zbekiston sharoitiga moslashtirish uchun quyidagi imkoniyatlar mavjud:

Normativ-huquqiy bazani takomillashtirish. O'zbekiston Respublikasi qonunchiligiga raqamli dalillarni to'plash, saqlash, tahlil qilish va almashish bo'yicha xalqaro standartlarga mos keladigan normalarni kiritish mumkin. [10] Bu borada, Interpol va EUROPOL tomonidan ishlab chiqilgan standartlar va protokollardan foydalanish maqsadga muvofiq.

Institutsional tuzilmalarni takomillashtirish. O'zbekistonda raqamli dalillarni to'plash va tahlil qilish bo'yicha maxsus markazlar tashkil etish mumkin. Bu markazlar Interpol va EUROPOL tajribasidan foydalangan holda faoliyat yuritadi va xalqaro hamkorlikni ta'minlaydi.

Texnik imkoniyatlarni kengaytirish. O'zbekistonda raqamli dalillarni to'plash va tahlil qilish uchun zamonaviy dasturiy ta'minot va apparatlarni joriy etish mumkin. Bu borada, Interpol va EUROPOL tomonidan ishlab chiqilgan dasturiy ta'minotdan foydalanish maqsadga muvofiq.

Kadrlar salohiyatini oshirish. O'zbekistonda raqamli dalillarni to'plash va tahlil qilish bo'yicha mutaxassislarni tayyorlash va malakasini oshirish mumkin. Bu borada, Interpol va EUROPOL tomonidan o'tkaziladigan o'quv dasturlaridan foydalanish maqsadga muvofiq.

Xalqaro hamkorlikni kengaytirish. O'zbekistonning Interpol va EUROPOL bilan hamkorligini kengaytirish, shuningdek, mintaqaviy hamkorlikni rivojlantirish mumkin. Bu borada, Interpol va EUROPOL tomonidan taqdim etiladigan imkoniyatlardan foydalanish maqsadga muvofiq.

Muhokama

Interpol va EUROPOL tajribasi tahlili yuqoridagi natijalarda ko'rsatilganidek, raqamli dalillarni to'plash va tahlil qilish borasida muhim xulosalarni keltirib chiqaradi. Ushbu bo'limda natijalarning ahamiyati, ularning mavjud adabiyotlar bilan aloqasi va O'zbekiston uchun potensial implikatsiyalarini muhokama qilamiz.

Interpol va EUROPOL o'zlarining raqamli sudga oid faoliyatlarini samarali amalga oshirish uchun mustahkam institutsional va huquqiy asoslarga tayanadi. Masalan, EUROPOL ning "Kiberjinoiyat markazi" (EC3) va Interpolning "Digital Crime Centre" strukturalari aniq vakolatlar va resurslar bilan ta'minlangan. O'zbekiston raqamli sud ekspertizasi sohasini rivojlantirishda o'xshash modellarni qo'llash potensialini ko'rib chiqishi mumkin. [12]

Huquqiy asoslarni ko'rib chiqar ekanmiz, Budapesht konvensiyasi kabi xalqaro kelishuvlarning roli alohida ahamiyatga ega. Bizning natijalarimiz shuni ko'rsatadiki, Interpol va EUROPOL a'zo mamlakatlar o'rtasida harmonizatsiyalashgan qonunchilik muhitini yaratishga yordam beradi. O'zbekiston bunday konvensiyalarga qo'shilish orqali o'zining raqamli jinoyatga qarshi kurash qonunchiligini xalqaro standartlarga muvofiqlashtirishdan foyda ko'rishi mumkin.

Natijalar Interpol va EUROPOL dagi texnologik salohiyatning zamonaviy raqamli jinoyatlarni tekshirishda ahamiyatini ta'kidlaydi. Bulutli hisoblash, sun'iy intellekt va ilg'or kriptografik tahlil instrumentlari ularning arsenal qismini tashkil etadi. O'zbekiston uchun bu texnologik qobiliyatlar o'rtasidagi farqni kamaytirish strategik ustuvor vazifa bo'lishi kerak.

Mutaxassislar tayyorlash borasida, Interpol va EUROPOL ning malaka oshirish dasturlari muhim rol o'ynaydi. O'zbekiston tegishli xodimlarni bu xalqaro dasturlarga yo'naltirish bilan bir qatorda, mahalliy imkoniyatlarni ham yaratishi kerak.

EUROPOL ning “Joint Investigation Teams” (JIT) va Interpolning “Incident Response Teams” kabi hamkorlik mexanizmlari transnatsional raqamli jinoyatlarga qarshi kurashda samarali vositalardir. [13] O‘zbekiston o‘z huquqni muhofaza qilish organlarini shunga o‘xshash hamkorlik strukturalarida ishtirok etishga o‘rgatishi muhim.

Bundan tashqari, Markaziy Osiyodagi mintaqaviy hamkorlik mexanizmlarini kuchaytirish zarur. O‘zbekiston Interpol va EUROPOL bilan mustahkam aloqalarni saqlab qolgan holda, mintaqaviy platformalar orqali qo‘shni davlatlar bilan hamkorlikni mustahkamlashi kerak.

Interpol va EUROPOL ning raqamli dalillarni to‘plash va tahlil qilish jarayonlarida maxfiylik va axloqiy masalalarga katta e‘tibor qaratadi. Ular ma‘lumotlarni himoya qilish bo‘yicha aniq tartib-qoidalarni va protseduralarni qo‘llaydilar. O‘zbekiston uchun bu tajriba raqamli dalillar bilan ishlashda fuqarolarning huquqlarini hurmat qilish bilan jinoyatchilikka qarshi kurashish o‘rtasida muvozanatni saqlashda muhim ahamiyatga ega.

Xulosa

Ushbu tadqiqot Interpol va EUROPOL tajribasini o‘rganish orqali raqamli dalillarni to‘plash va tahlil qilish sohasidagi eng yaxshi amaliyotlarni aniqlash va ularni O‘zbekiston kontekstida qo‘llash imkoniyatlarini tekshirishga qaratilgan edi. Quyidagi asosiy xulosalarni ta’kidlash mumkin:

Institutsional va huquqiy asoslarning ahamiyati: Interpol va EUROPOL ning tajribasi shuni ko‘rsatadiki, raqamli dalillar bilan samarali ishlash uchun maxsus institutlar va aniq huquqiy bazani yaratish zarur. O‘zbekiston uchun bu milliy raqamli sud ekspertizasi tizimini mustahkamlash va kiber jinoyatchilikka qarshi qonunchiligini xalqaro standartlarga muvofiqlashtirish muhimligini anglatadi.

Texnologik salohiyatni rivojlantirish zaruriyati: Interpol va EUROPOL ning ilg‘or texnologiyalardan foydalanishi ularning muvaffaqiyatining muhim omilidir. O‘zbekiston raqamli dalillarni to‘plash va tahlil qilish uchun zamonaviy infratuzilma va vositalarni yaratishga ustuvor ahamiyat berishi kerak. Bu davlat-xususiy hamkorlik orqali va xalqaro donorlar yordamida amalga oshirilishi mumkin.

Mutaxassislarni tayyorlashning muhimligi: Raqamli sud ekspertizasi sohasida yuqori malakali mutaxassislarning mavjudligi hal qiluvchi ahamiyatga ega. O‘zbekiston milliy ta’lim imkoniyatlarini kengaytirishi va xalqaro treninglar orqali kadrlar salohiyatini oshirishi kerak.

Xalqaro hamkorlikni kuchaytirish: Raqamli jinoyatlarning transnatsional tabiati tufayli xalqaro hamkorlik muhim ahamiyatga ega. O‘zbekiston Interpol va EUROPOL bilan aloqalarni kuchaytirishi, ular taklif etadigan hamkorlik platformalarida faol ishtirok etishi va mintaqaviy hamkorlik mexanizmlarini rivojlantirishi kerak.

Maxfiylik va fuqarolik huquqlari muvozanati: Raqamli dalillarni to‘plash va tahlil qilishda maxfiylik va fuqarolik huquqlarini himoya qilish muhim. O‘zbekiston samarali raqamli sud ekspertizasi tizimini yaratishda ushbu etik va huquqiy masalalarni hisobga olishi kerak.

Ushbu tadqiqot natijalari O‘zbekistonda raqamli dalillarni to‘plash va tahlil qilish tizimini takomillashtirish uchun amaliy tavsiyalar beradi. Bu sohadagi samaradorlikni oshirish uchun quyidagi yo‘nalishlarda ishlarni davom ettirish tavsiya etiladi:

- Raqamli dalillarni to‘plash va tahlil qilish sohasidagi milliy qonunchilikni takomillashtirish;

- Zamonaviy texnologik bazani yaratish va mutaxassislar tayyorlash tizimini kuchaytirish;
- Xalqaro hamkorlik mexanizmlarida faol ishtirok etish;
- Raqamli dalillar bilan ishlashda maxfiylik va axloqiy masalalar bo'yicha milliy standartlar ishlab chiqish.

Kelajakdagi tadqiqotlar O'zbekistonda amalga oshirilgan islohotlarning samaradorligini baholash, yangi paydo bo'layotgan raqamli jinoyat turlariga qarshi kurashish usullarini o'rganish va mintaqaviy hamkorlikni rivojlantirish imkoniyatlarini yanada chuqurroq tadqiq etishga yo'naltirilishi mumkin. Claude can make mistakes. Please double-check responses.

Adabiyotlar/Литература/References:

1. O'zbekiston Respublikasining "Kiberxavfsizlik to'g'risida"gi Qonuni, 2020-yil.
2. O'zbekiston Respublikasining Jinoyat-protsessual kodeksi.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Kiberjinoyatchilikka qarshi kurashishni takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Farmoni, 2021-yil.
4. Interpol. (2021). Digital Forensics Collection and Analysis (DFCA) program. Retrieved from <https://www.interpol.int>
5. EUROPOL. (2020). Digital Forensics Handbook (DFH). Retrieved from <https://www.europol.europa.eu>
6. Abdullaev, A. (2022). O'zbekistonda kiberjinoyatchilikka qarshi kurashish: muammolar va istiqbollar. Yuridik fanlar axborotnomasi, 3(2), 45-53.
7. Ahmedov, B. (2021). Raqamli dalillarni to'plash va tahlil qilish: xalqaro tajriba. Huquq va burch, 5(3), 78-85.
8. Brown, C. (2020). Digital Evidence and Computer Crime: Forensic Science, Computers, and the Internet. Academic Press.
9. Casey, E. (2021). Digital Evidence and Computer Crime. London: Academic Press.
10. Hasanov, M. (2022). O'zbekistonda kiberjinoyatchilikka qarshi kurashish tizimini takomillashtirish yo'llari. Huquqiy tadqiqotlar jurnali, 2(1), 67-75.
11. Mirzayev, T. (2023). Raqamli dalillarni to'plash va tahlil qilishda Interpol tajribasini O'zbekiston sharoitiga moslashtirish imkoniyatlari. Yuridik fanlar axborotnomasi, 4(3), 112-120.
12. UNODC. (2021). Comprehensive Study on Cybercrime. Vienna: United Nations Office on Drugs and Crime.
13. Ziyadullaev, M. (2021). Kiberjinoyatchilikka qarshi kurashishda xalqaro tajriba: O'zbekiston uchun saboqlar. Huquq va burch, 6(1), 34-42.

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOYIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ 5/4 (5) – 2025

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro'yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
mas'uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog'och ko'chasi, 70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog'lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).